

Я. Ю. Басос, студентка гр. Тб-51
О. О. Новоженюк, студентка гр. Тб-41
Науковий керівник – Ю. В. Карпенко, к. е. н.
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗІТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЧЕРНІВЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

Активізація туризму викликала живий інтерес до проблеми виміру впливу туризму на економічний розвиток країн і регіонів. Швидке зростання доходів від туризму приваблює інвесторів у сферу виробництва регіонального туристичного продукту. На даний час туризм є однією з високодохідних галузей світової економіки, яка найдинамічніше розвивається та виступає в числі найважливіших чинників соціально-культурного розвитку, що сприяють підвищенню рівня і якості життя населення. Спектр виконуваних функцій туризму дозволяє використовувати його як дієвий інструмент стимулювання соціально-економічного зростання на макро- і мезорівнях господарювання.

Функції туризму перш за все проявляються на територіях конкретних регіонів, а можливості його розвитку визначаються умовами регіонів. Тому розгляд туризму як інструменту соціально-економічного розвитку особливо актуально з позиції регіонального підходу. Забезпечення зростаючої ролі туризму на соціально-економічні умови функціонування регіону вимагає вирішення низки конкретних завдань, серед яких першочерговими є: оцінка ресурсної забезпеченості і туристичних можливостей регіону, виявлення унікальних об'єктів туристського інтересу, визначення напрямів розвитку ресурсної бази для досягнення бажаного соціально-економічного результату, тобто завдань, які пов'язані з управлінням туристичними ресурсами [1].

Дослідження кількості обслуговуваних туристів у Чернівецькій обл. у 2000–2019 рр. засвідчило, що найбільшу кількість туристів було обслуговано в регіоні у 2003 р. – 20,725 тис. осіб, а найнижча кількість у 2015 р. – 7,052 тис. осіб через суспільно-політичну ситуацію та військові дії на сході країни, але вже у

2016 р. ситуація у країні почала налагоджуватися, і у 2016 р. туристичний потік зріс до 11,698 тис. осіб.

У 2019 р. в області кількість туристів, обслугованих туроператорами та турагентами становила 26 359 осіб, що на 4 056 осіб (18,2 %) більше ніж у 2018 р. та на 10 385 осіб (65,0 %) більше ніж у 2017 р. Серед них кількість виїзних туристів – 24 741 осіб, що на 3 537 осіб (16,7 %) більше ніж у 2018 р. та на 10 171 осіб (69,8 %) більше ніж у 2017 р.; кількість внутрішніх туристів у 2019 р. становила 1 618 осіб, що на 516 осіб (46,8 %) більше ніж у 2018 р. та на 214 осіб (15,2 %) більше ніж у 2017 р.

Аналіз показників наявності колективних засобів розміщування у Чернівецькій обл. 2011–2019 рр., засвідчив, що на протязі досліджуваного періоду максимальна кількість колективних засобів розміщення була у 2011 р. – 81 од., у 2015 р. їх кількість різко скоротилася до 65 од. і продовжувала далі скорочуватися і у 2017 р. склала 49 од.

У 2019 р. кількість колективних засобів розміщування у Чернівецькій обл. становила 24 од., що на 1 од. (4,0 %) менше ніж у 2018 р. та на 24 од. (51,0 %) менше ніж у 2017 р. Відповідно змінилася у 2019 р. кількість місць у колективних засобах розміщування – 1 722 од., що на 227 од. (11,6 %) менше ніж у 2018 р. та на 2 162 од. (55,7 %) менше ніж у 2017 р. Кількість осіб, що перебували у колективних засобах розміщування у 2019 р. становила 46 408 осіб, що на 10 265 осіб (18,1 %) менше ніж у 2018 р. та на 12 845 осіб (51,0 %) менше ніж у 2017 р.

Показники наявності санаторно-курортних та оздоровчих закладів у Чернівецькій обл. у 2000–2017 рр. свідчать, що у 2017 р. кількість санаторіїв та пансіонатів з лікуванням у Чернівецькій обл. становила 5 од., що на 1 од. (25,0 %) більше ніж у 2016 р. та на 1 од. (16,7 %) менше ніж у 2015 р. Кількість баз та інших закладів відпочинку у 2017 р. в регіоні становила 13 од., що на 1 од. (7,1 %) менше ніж у 2016 р. та на 3 од. (18,8 %) менше ніж у 2015 р. [2].

З 1 квітня 2020 р. держава більше не підтримуватиме комунальні заклади санаторного типу. На території Чернівецької обл. раніше функціонували такі комунальні санаторні заклади, як

дитячий санаторій «Щербинці», гастроентерологічний санаторій «Стара Жадова», які, поряд з іншими, наразі не функціонують. Під загрозою припинення функціонування перебуває бальнеологічний санаторій «Брусниця», де відбувається скорочення штатної чисельності працівників, а також протитуберкульозні санаторії «Красноільськ» та «Садгора». Не надають відповідних послуг населенню пансіонат матері і дитини «Зелені пагорби», заклад оздоровлення та відпочинку дітей «Юність».

Показники функціонування дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, які працювали влітку в регіоні за 2000–2019 рр. свідчать, що найбільша закладів була у 2009 р. – 569 од., а найменша у 2000 р. – 56 од. У 2019 р. їх кількість становила 462 од., що на 11 од. менше ніж у 2018 р. та 21 од. менше ніж у 2017 р., а кількість дітей, які перебували у закладах у 2019 р. становила 1 499 осіб, що на 68 осіб менше ніж у 2018 р. та 928 осіб менше ніж у 2017 р. Кількість закладів оздоровлення у 2019 р. їх кількість становила 12 од., що на 1 од. більше ніж у 2018 р. та 4 од. менше ніж у 2017 р. та у них у 2019 р. перебували 1 883 особи, що на 66 осіб більше ніж у 2018 р. та 1 463 особи менше ніж у 2017 р.

Стосовно кількості об'єктів сфери культури і мистецтв у Чернівецькій обл., які є невід'ємною частиною туристичної інфраструктури протягом 2000–2017 рр. ситуація наступна. З 2001 р. по 2017 р. в області кількість театрів складала 4, але кількість глядачів у 2017 р. становила 219,9 тис. осіб, що на 8,4 тис. осіб (4,0 %) більше ніж у 2016 р. та на 26,8 тис. осіб (13,9 %) більше ніж у 2015 р. Загальна кількість концертних організацій на протязі 2000–2017 рр. становила 1 одиницю, при цьому кількість слухачів у 2017 р. становила 169,0 тис. осіб, що на 10,8 тис. осіб (6,8 %) більше ніж у 2016 р. та на 23,7 тис. осіб (16,3 %) більше ніж у 2015 р. Варто відзначити позитивну динаміку зростання кількості музеїв в регіоні з 23 од. у 2000 р. до 35 од. у 2017 р. що на 1 од. (2,8 %) менше ніж у 2015 р. Кількість відвідувачів музеїв у 2017 р. становила 920,8 тис. осіб, що на 64,6 тис. осіб більше ніж у 2016 р. та 34,9 тис. осіб. більше ніж у 2015 р.

Показники функціонування бібліотек, музеїв та клубних закладів в регіоні за 2000–2017 рр. свідчать, що максимальна кількість бібліотек в регіоні становила 805 од. у 2000 р., а мінімальна склала 720 од. у 2017 р., що на 5 од. (0,7 %) менше ніж у 2016 р. та на 7 од. (1,0 %) менше ніж у 2015 р. Бібліотечний фонд у 2017 р. склав 9,3 млн примірників, що на 245,4 тис. прим. менше ніж у 2016 р. та на 374,2 тис. прим. менше ніж у 2015 р.

Кількість клубних закладів склала 764 од. у 2017 р., що на 3 од. (0,4 %) менше ніж у 2016 р. та на 5 од. (0,7 %) менше ніж у 2015 р. Кількість місць в них, у 2017 р. склала 188,8 тис., що на 4,6 тис. (2,3 %) менше ніж у 2016 р. та на 5,6 тис. (2,9 %) менше ніж у 2015 р. [2].

Отже, серед актуальних проблем туристичної галузі Чернівецької обл. так і України: складність ведення туристичного бізнесу; брак позитивної інформації як на внутрішньому, так і на міжнародному інформаційному полі; недостатня розвиненість готельного господарства; занедбаність історико-культурних пам'яток та інші.

Задля розвитку туризму основними напрямками державної політики повинні стати: збереження туристичних ресурсів; вдосконалення нормативної бази; створення економічних умов для стимулювання розвитку туризму; надання пільг для організації туристичної роботи; залучення інвестицій в розвиток туристичної індустрії; сприяння розвитку конкуренції; забезпечення безпеки туристів; підтримка науковців; участь у міжнародних програмах розвитку туризму.

Список використаних інформаційних джерел

1. Папп В. В. Туризм як пріоритетний напрям розвитку економіки регіону (на прикладі Закарпатської області) / В. В. Папп, Н. В. Бошота // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. – 2014. – Вип. 3. – С. 528–537.
2. Головне управління статистики у Чернівецькій області : [Електронний ресурс] : офіц. сайт. – URL: <https://www.chernigivstat.gov.ua/> (дата звернення: 20.11.2020). – Назва з екрана.